történet értékes műveit jelenleg három helyen vetítik Szegeden: Gruber László Filmklub, Balázs Béla Filmtéka, Belvárosi Mozi Kamaraterme. A középiskolások és a felsőoktatásban tanulók számára szervezett filmtörténeti sorozatok száma igen kevés.

Előrelépést jelez, hogy magánkezdeményezésre, de az önkormányzat jelentős támogatásával Művész Mozi létesül városunkban, amely teret ad a filmesztétikai nevelésnek is.

A film- és videoműhelyeknek a városban elsősorban a tv-stúdiók adnak otthont. A Magyar Televízió Körzeti Stúdiójában jelentős művészi igényességű kisfilmek készülnek, amelyek sikerrel szerepelnek a televíziós fesztiválokon. A Szegedi Városi Televízió művészportrék, filmszociográfiák készítésével is foglalkozik, alkotóik több alkalommal vettek részt a műfaj országos rendezvényein.

A vizuális művészetek területén egyrészt a fiatalok esztétikai nevelése, másrészt az alkotóműhelyek, művészeti csoportok támogatása jelent feladatot az önkormányzat számára.

4.2.5. Alternatív színházi mozgalom

A nem intézményi keretek között működő színházi csoportok és törekvések Szegeden az 1960-as évek második felétől folyamatosan jelentős színházi értékek létrehozói, miközben komoly anyagi és infrastrukturális gondokkal küzdenek.

Az önkormányzat törekszik mind a próbahelyiségek hiányának enyhítésére, mind a lehetőségekhez mért anyagi támogatásukra a pályázható kulturális célú alapokon keresztül, továbbá elismeri egy szegedi befogadószínház szükségességét.

4.2.6. Folklór

A népi kultúra megőrzése és újjáalkotása Szegeden a néptánc, népzene, népi díszítő- és ábrázolóművészet terén hosszú idő óta színvonalas eredményeket mutat.

Már óvodás, majd kisiskolás korban eredményes népi tárgyalkotó művészet, néptánc- és népzeneoktatás folyik, és igen jelentősek a szegedi néptánchagyományok.

A nagy múltú Szeged Táncegyüttesnek, továbbá a Dél-alföldi Népművészeti Egyesületnek erkölcsi és anyagi megbecsülést biztosít az önkormányzattal kötött együttműködési megállapodás. Ezek mellett elengedhetetlen a többi magas szakmai nívót képviselő néptánccsoport támogatása, továbbá Szegedi Nemzetközi Néptáncfesztivál működésének biztosítása.

A népzenei egyesületek, néptánccsoportok, tárgyalkotó közösségek népi kultúránk fenntartásában pótolhatatlan szerepet vállalnak, ezért erkölcsi és anyagi megbecsülésük a városnak is feladata.

4.2.7. Társastánckultúra

A szegedi kulturális szférán belül méltánytalanul elhanyagolt terület a társastánc, pedig a városunkban működő számos egyesület kiemelkedő versenyzői mind a hazai, mind a külföldi versenyeken Szegedet is képviselik. Az elért eredmények alapján az erkölcsi elismerés mellett, a pályázati rendszerek keretei között, az önkormányzat anyagi támogatással is ki kívánja fejezni elismerését.

5. A város közművelődési élete

5.1. A közművelődési intézményhálózat értékteremtő és értékközvetítő szerepe

Az önszerveződő, civil társadalom kialakulásával és erősödésével az intézményhálózat funkciói is átalakulnak. A jelen és a jövő szempontjából a közművelődési intézményhálózat egyik legfontosabb értéke: az öntevékenység. Az öntevékenység egyrészt a hivatásos művészet holdudvaraként megjelenő művészetpártoló közösségek kialakulását jelenti amelyeknek műelemző, hivatásos művészetet támogató, közvéleményformáló szerepe jelentős. Az öntevékeny művészeti csoportok szerveződése klasszikus értéke a művelődési intézményhálózatnak.

Az öntevékenység társadalomszervező erőt is jelent, az egyes csoportok érdekérvényesítésének eszköze, tehát a közélet egyik fontos eleme is. Egy-egy településrészen a művelődési ház a helyi közélet fontos központja.

Az intézményhálózat másik nagyon fontos értéke: a komplexitás. Az intézményhálózat a maga sajátos eszközeivel hozzájárulhat az életmód problémáinak megoldásához, a mindennapi élet kultúrájának ápolásához is. A továbbképzések, átképzések szervezése (munkanélküliség!), a mindennapok kultúrájának feldolgozása választ adhat az egyén problémáira, vagy átsegíthet kritikus életszakaszokon és élethelyzeteken. A művelődési ház a helyi hagyományok megőrzésének egyik legfontosabb fóruma.

5.2. A közművelődés intézményhálózata

5.2.1. Művelődési házak

A Százszorszép Gyermekház és az Ifjúsági Ház színvonalas munkájával biztosít programokat a gyermek- és ifjúsági korosztálynak. A Belvárosban lakó 30–60 éves korosztály öntevékeny közművelődési igényeit a régi helyére visszaköltözött Bartók Béla Művelődési Központ hivatott ellátni.

Az elavult, technikai szempontból is rosszul felszerelt művelődési ház hálózat felújításra szorul. Különösen fontos a művelődési ház felújítása, illetve újjáépítése azokon a területeken, ahol ez az egyetlen közművelődési intézmény. Az új lakótelepeken – a koncepció távlatában – az önkormányzat nem tervezi közművelődési intézmény építését. Ezek hiányában – közművelődési szakemberek és vállalkozó pedagógusok segítségével – ki kell használni a meglévő közösségi tereket (könyvtárak, volt mozgalmi házak, lakóklubok stb.), másrészt az arra alkalmas iskolákat.

A '70-es, '80-as évek integrációja után a közművelődésben felerősödtek az egyes intézmények önállósodási törekvései. A művelődési házak szervezeti problémáit az önkormányzat a jövőben egységes elvek, szakmai és gazdasági megfontolások együttes mérlegelése alapján oldja meg. Olyan művelődési ház modellt szorgalmaz, amely a civil szerveződésekre támaszkodik, amely a már kialakult szakmai függetlenség mellett egyre önállóbb gazdálkodást folytat, pályázatok vagy alaptevékenységével összeegyeztethető munkája révén szerzett bevételét szabadon felhasználhatja.

5.2.2. Szegedi Vadaspark

A Szegedi Vadaspark sajátos intézménye a város közművelődési életének. Jelentős szerepe van mind az iskoláskorú, mind a felnőtt lakosság természetvédelmi és mentális nevelésében. A természettől elidegenedett városi ember figyelmét ismét a természetre, a természetvédelem problémáira irányítja, ezzel annak aktív részesévé teheti.

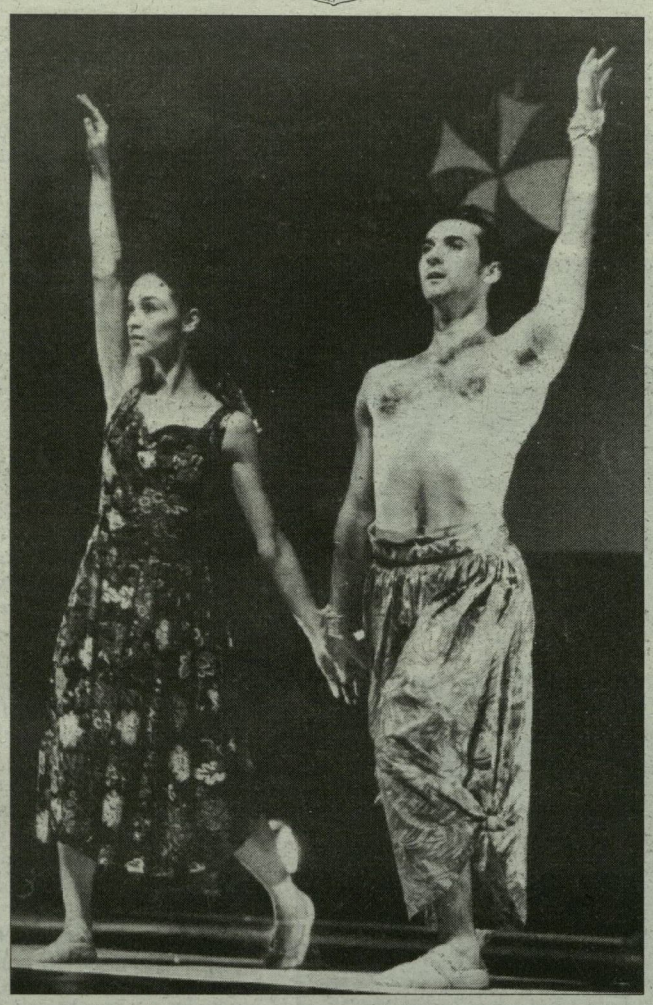

5.3. Közgyűjteményi intézmények

5.3.1. Könyvtár

A Somogyi-könyvtár közművelődési könyvtár, dokumentumállományára és a benne folyó szakmai munkára való tekintettel I. osztályba sorolt tudományos könyvtár is. 1973 óta megyei könyvtári hálózati központ.

A jelenlegi helyzetben az önkormányzat különös felelőssége a közművelődési könyvtári hálózat fenntartása. A lakosság mind szélesebb rétegei csak a könyvtárakban jutnak hozzá olvasnivalóhoz.

A könyvtári szolgáltatások színvonalának emelése érdekében az önkormányzat az alábbi feladatok megvalósítását kívánja támogatni:

– Számítógépes könyvtári informatikai program megvalósítását, hogy lehetővé váljék az összes szegedi felsőoktatási intézmény könyvtári katalógusainak számítógépes elérése.

– A Dóm téri könyvtárépület teljes birtokbavételét (Fesztivál Ételbár, Csongrád Megyei Levéltár), és a könyvtár rendelkezésére bocsátását.

– A fiókhálózat korszerűsítését, magas színvonalon szolgáltató, közösségcentrikus könyvtári rendszer kiépítését és működtetését.

5.3.2. Levéltár

Szeged gazdasági, társadalmi, politikai, jogi, honvédelmi, tudományos, műszaki, művelődési vagy egyéb szempontból jelentős történeti értékű iratait a Csongrád Megyei Közgyűlés által fenntartott Csongrád Megyei Levéltár őrzi.

A helyiséggondokkal küzdő levéltár önálló épületben való elhelyezése sürgető feladat. Az önkormányzat partnere kíván lenni a megyei közgyűlésnek a levéltári gondok megoldásában.

5.3.3. Múzeum

A város kiemelkedő tárgyi, írásos és egyéb emlékeinek védelméről, illetve a nemzeti és az egyetemes kultúra elemeinek megőrzéséről, tudományos feldolgozásáról a Csongrád Megyei Közgyűlés által fenntartott Móra Ferenc Múzeum gondoskodik.

A muzeális emlékek és gyűjtemények több épületben elhelyezve (Közművelődési Palota, Feketeház, Vármúzeum, Kass Galéria stb.) képet adnak Szeged múltjáról, múlt és jelenbeli kulturális és történeti értékeiről. Muzeális értékekben gazdag városunk önkormányzata továbbra is jó kapcsolatok kiépítésére törekedve támogatja a múzeum értékmentő és bemutató tevékenységét.

Számos szakgyűjtemény, muzeális gyűjtemény vagy kiemelkedő személyiség emlékhelyének kialakítása már régóta foglalkoztatja Szeged lakosságát: pl. patikamúzeum, Radnóti-emlékszoba, szegedi kismesterségek emlékhelye, Vinkler-hagyaték, néprajzi magángyűjtemények elhelyezése. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten segíteni kívánja a város múltjához kötődő valódi értékek megóvását.

5.4. Koordinációs tevékenység a közművelődésben

A város kulturális vezetése – az információk kölcsönös átadása céljából – rendszeres találkozókat kíván szervezni a közművelődési intézmények vezetőivel. A „Közművelődési Fórum", a „Képzőművészeti Fórum" feladata a rendezvény-koordináció, a tervek, elképzelések egyeztetése. E fórumok fontos szerepet tölthetnek be a döntések előkészítése, valamint a döntések hatásának elemzése terén.

Az önkormányzati, a munkavállalói és a munkaadói érdekek egyeztetése céljából az önkormányzat szorgalmazza a „Kulturális Érdekegyeztető Tanács" létrehozását, melynek célja, hogy az önkormányzat, a kulturális intézményi, valamint a munkavállalói érdekképviseleti szervek (szakszervezetek) egyeztessenek minden olyan kérdésben, amelyek közvetlenül érintik a kulturális intézményeket, valamint a kulturális intézményekben dolgozók élet- és munkakörülményeit.

Különös figyelmet fordít az önkormányzat az 1996. évi Világkiállítás és Millecentenárium szegedi rendezvényeinek koordinálására és színvonalas lebonyolítására. Ennek érdekében Expo-alap létrehozása szükséges.

6. A város tömegkommunikációs rendszere

Szeged teljes körű tömegkommunikációs bázissal rendelkezik: három napilap, több információs és hirdetési újság jelenik meg, regionális rádió- és tévéstúdió, valamint több kábeltelevízió működik a városban. Hiánypótló szerepet tölt be a Szeged folyóirat, amely helytörténeti, művészetkritikai, művelődéstörténeti jellegű kiadvány. Az önkormányzat továbbra is feladatának tekinti a lap támogatását.

A Városi Televízió az egyetlen önkormányzat által fenntartott tömegkommunikációs intézmény. A fő cél, hogy a VTV pártatlan közszolgálati televízió legyen, és a város minden fontos eseményéről friss információkkal szolgáljon a lakosságnak. Az önkormányzat feladata, hogy megteremtse a VTV anyagi-technikai bázisát, és biztosítsa a személyi feltételeket a korszerű, sugárzó adóval is közlő helyi televízió megvalósításához.

7. Környezeti kultúra

7.1. Általános szempontok

A környezeti kultúra a célszerű, esztétikus és egészséges környezet kialakításának és megőrzésének igénye és annak megvalósítása.

A környezeti kultúra hiányosságainak kiküszöbölése érdekében az alábbi szempontokat tartjuk követendőnek:

– elvi, pszichológiai és pedagógiai ráhangolás és fogékonnyá tétel a lakóhely környezeti problémáinak felismerésére,

– személyes érdekeltség és felelősségérzet kialakítása a környezet ügye iránt,

– annak megismerése, hogy a város természeti adottságai milyen jelentőséggel bírnak a kulturált emberi környezet alakításában,

– annak felismertetése, hogy városunk természeti adottságai mellett környezetünk szerves elemei az ember által alkotott létesítmények, épületek, tárgyak stb. is,

– a természeti és az ember alkotta környezeti elemek harmóniájának kialakítása iránti igény felkeltése.

7.2. A szükséges tennivalók

A város oktatási intézményeinek tevékenységébe be kell építeni a környezeti kultúrára való nevelést, és ösztönözni kell az iskolán kívüli nevelésben is a lehetőségek minél hatékonyabb kihasználását.

Az önkormányzat kiemelten fontos törekvésének tekinti a városi környezet kulturált továbbalakítását. Ennek érdekében támogatja a még üres és elhanyagolt terek átgondolt rendezését és parkosítását, a Dóm téri Nemzeti Pantheon hagyományoknak megfelelő fejlesztését, emlékművek és emléktáblák egységes elvek szerinti kihelyezését. Feladatának tekinti azt is, hogy a lakótelepek esztétikai megjelenése a lehetőségekhez képest gazdagodjon. Ennek érdekében kívánatosnak tartja, hogy a centrális körzetek egy-egy meghatározó falfelületére murális művek kerüljenek.

Támogatni kell minden – a fenti célok megvalósítására irányuló – igényes kezdeményezést, akár hivatalos, akár civil oldalról érkezik.

8. Az önkormányzat és intézményei kulturális kapcsolatai

8.1. Kapcsolatok a közoktatási és közművelődési intézmények között

Fontos, hogy a közművelődési szokások már gyerekkorban kialakuljanak. Az iskolákban elsődleges az oktatási-képzési célok megvalósulása, de a „népművelőtanár" egyéniségekre is szükség van. Az önkormányzat a koncepció távlatában el kívánja érni, hogy minden iskolában lehetőség legyen a tanórán kívüli színvonalas kulturálódásra, hogy a tanulók minél nagyobb számban bekapcsolódjanak a közművelődési intézmények programjaiba.

8.2. Kapcsolatok a felsőoktatási intézményekkel

Fő cél, hogy az Universitas szellemi kisugárzó ereje gazdagítsa a várost, ugyanakkor a város kulturális kínálatát hasznosítsa az egyetem.

Szeged és önkormányzata sok segítséget nyújthat az egyetemek, főiskolák számára. A szakemberképzés terén támogatja, hogy a felsőoktatási intézményeknek az önkormányzati intézmények gyakorlóhelyei legyenek.

Az önkormányzat támogatja a felsőoktatási intézmények és az önkormányzat által fenntartott közművelődési intézmények, klubok szorosabb együttműködését.

A tudományos konferenciák, nemzetközi szimpoziumok, találkozók megszervezéséhez kongresszusi központ létesítése szükséges. Az önkormányzat erőfeszítéseket tesz egy hangversenyek és más kulturális rendezvények befogadására is alkalmas konferenciaközpont létrehozására.

8.3. Kapcsolat az egyházakkal

Az egyházak mindig komoly szerepet játszottak a művelődésben, kulturális életben.

Az önkormányzat elengedhetetlennek tartja, hogy az egyházak kulturális tevékenysége b ekapcsoldjék a város kulturális vérkeringésébe. Ennek érdekében támogatja az egyházak ilyen irányú tevékenységét, továbbá szorgalmazza az egyházakkal közös szervezésű rendezvényeket.

8.4. Nemzetközi kapcsolatok, idegenforgalom

Európai jelenlétünk, kultúránk európaisága mindennapi igazolást igényel. Ennek legkézzelfoghatóbb módja (a gazdasági kapcsolatokon túl) a szegedi kultúra európai, és az európai kultúra minél gyakoribb szegedi jelenléte.

Szeged testvérvárosaival gyarapítani kell a kulturális kapcsolatokat, és az ezek ápolására alkalmas új formákat támogatni kell. Különösen alkalmas a magas szintű művészeti produkciók cseréje, továbbá az intézmények, egyesületek közvetlen kapcsolatfelvétele.

A város lehetőségeihez mérten támogatni kívánja a magánkezdeményezéseken alapuló, minőséget képviselő „kulturális diplomácia" kiteljesedését is.

Hazai és nemzetközi kulturális kapcsolataink jótékony hatással lehetnek a város idegenforgalmára is. Ezért az önkormányzat szorgalmazza a kulturális és idegenforgalmi terület szorosabb együttműködését.